

APRIL

DE FAGORGANISERTES KAMPORGAN

ÅPENT BREV FRA SENTRALKOMITEEN FOR DET KOMMUNISTISKE PARTI I NORGE

Til A. F. L.s Stockholmssekretariat, Stockholm.

Kjære landsmenn!

Sentralkomiteen for Det kommunistiske parti i Norge har mottatt sekretariatets skriv av 20. oktober 1944, hvor dere ber om Det kommunistiske partis standpunkt til det forslag som sekretariatet la fram for tillitsmannsmøtet i Stockholm den 5. juli 1943.

I dette forslag blir det store grunnspørsmål i arbeiderbevegelsen og i nasjonens liv tatt opp til behandling, nemlig spørsmålet om å skape politisk enhet i arbeiderbevegelsen i Norge. Ser vi på enhetsspørsmålet med det for øye at *enheten* i arbeiderbevegelsen, *enheten* i arbeiderklassen, *enheten* i det norske folk må tjene arbeidet med å løse krigens oppgaver i Norge, tjene oppgaven å *aktivisere* krigen i Norge. — og på noen annen måte kan de progressive demokratiske krefter i folket selvfølgelig ikke se på spørsmålet. — så ser vi straks at den store svakhet ved sekretariatets forslag er at enhetsspørsmålet her ikke blir bundet sammen med sjølv *hovedspørsmålet* i vårt lands politikk, som i dag er *krigen*. Dette er med få ord den viktigste merknad vi har til det forslag sekretariatet har sendt oss til uttalelse.

Vi skal nærmere begrunne dette standpunktet vårt. I sekretariatets forslag heter det:

«Betingelsene burde nå være til stede for en samlings, som er blitt mer nødvendig enn noensinne. Et forberedende arbeid bør derfor opptas med sikte på å skape den innstilling og det tillitsforhold som er en så vesentlig forutsetning for et framgangsrikt samlingsarbeid.»

Vi er helt enig i dette standpunkt. Etter vår oppfatning er det sunne og riktige tanker som kommer til uttrykk der. Differansen mellom sekretariatet og oss oppstår først i det øyeblikk en går i gang med å legge til rette *grunnlaget* for det forberedende arbeid som en bør ta opp

med sikte på å skape den innstilling og det tillitsforhold, som er en så vesentlig forutsetning for et framgangsrikt samlingsarbeid. Som *grunnlag* for et slikt forberedende arbeid, for en slik forberedende drøfting og tilrettelegging av spørsmålet, peker sekretariatet i sitt forslag på følgende oppgaver:

«1. At det blir fastsatt et klart demokratisk sosialistisk program i samsvarende med Arbeiderpartiets prinsipielle program før 9. april. 2. At det i forbindelse med samlingsforhandlingene utarbeides et arbeidsprogram. 3. At det må råde diskusjonsfrihet i det forente parti og at organiserte fraksjoner, grupper eller celler ikke må tillates, fordi de vil stenge for en fri, objektiv og fruktbar meningsutveksling, men at vedtak som blir gjort, lojalt må respekteres. 4. At den organiserte studie- og opplysningsvirksomhet om teoretiske spørsmål som marxisme, sosialisme og om praktiske og organisatoriske spørsmål fortsatt drives av Arbeidernes opplysningsforbund. 5. At Norsk Folkehjelp gjenopprettes og tar seg av den hjelpevirksomhet som naturlig tilligger arbeiderbevegelsen og andre sosialt interesserte grupper. 6. At det ytes full støtte til bestrebelsene for internasjonal samlings på et bredt demokratisk sosialistisk grunnlag.»

Vi tror ikke at noen av disse spørsmålene i dag er av primær karakter i vårt lands politikk. Alle disse spørsmålene er av sekundær karakter i forhold til sjølv *hovedspørsmålet* i vårt lands politikk, som i dag er *krigen*. Et forberedende arbeid på det grunnlag sekretariatet foreslår, vil derfor etter vår oppfatning gjøre arbeidet med å skape den innstilling og det tillitsforhold som er en så vesentlig forutsetning for et framgangsrikt samlingsarbeid, vanskeligere. De spørsmål

som arbeiderklassen og de andre lag og klasser i folket har behov for å drøfte og realisere i dagens politiske liv, er spørsmål om mat, klær, hus, heim, om hjelp til Nord-Norge og framfor alt spørsmålet om å løse krigens oppgaver i vårt eget land, spørsmålet om å aktivisere krigen i vårt eget land, spørsmålet om å ta livet av de nazistiske horder og bander som altfor lenge har fått lov til å drive sitt spill med å utslette folkets beste sønner og døtre. Dette skulle i virkeligheten være en abc-sannhet for enhver nordmann som føler og lider med sitt folk.

Etter vår oppfatning bør spørsmål av denne karakter gjøres til de primære og danne grunnlaget for det forberedende arbeid, for dryfting og tilrettelegging med sikte på å skape den innstilling og det tillitsforhold som er en så vesentlig forutsetning for et framgangsrikt samlingsarbeid. Dersom vi forstår å arbeide med enhetsspørsmålet på denne positive måte — og på noen annen måte kan arbeiderklassen og de andre progressive krefter i folket i grunnen ikke arbeide med enhetsspørsmålet, hvis ikke spørsmålet skal miste sitt reelle innhold og forvandle seg til en tom deklarasjon som bare kan tjene reaksjonen — skaffer vi samtidig til vege forutsetningen for å komme til enighet i alle de betydningsfulle spørsmål som sekretariatet har tatt opp i sitt forslag av 5. juli 1943.

Videre framhever sekretariatet til slutt i sitt forslag:

«En vesentlig forutsetning for samlings etter okkupasjonens opphør er den samforståelse og det samarbeid som kan skapes på hjemmefronten under de nåværende forhold etter de hovedlinjer som trekkes opp i samråd med regjeringen og framfor alt ved et tillitsfullt og lojalt forhold til de anerkjente illegale faglige instanser som representerer L.O., forbundene og distriktsorganisasjonene.»

Sjølve grunntanken i dette betydningsfulle avsnitt gir vi vår uforbeholdne tilslutning. Men avsnittet har fått en uheldig formulering, idet positive og negative tanker krosser hverandre. På den ene siden kommer det til uttrykk tanker som henleder oppmerksomheten på dagens brennende oppgaver i politikken, og på den andre siden tanker som kan bli nyttet av elementer som er interessert i å hemme og gjøre en virkelig krigføring i vårt land vanskeligere. Hvem er det som «i samråd med regjeringen»

trekker opp de hovedlinjer som krigen blir ført etter? Det er av betydning at regjeringa til enhver tid har en klar forståelse av at det er i nasjonens interesse at arbeiderklassen og andre progressive krefter i folket får lov til å gjøre seg gjeldende og bestemme de hovedlinjer som krigen skal bli ført etter. Det er nemlig garantien for en virkelig effektiv krigføring. Hittil kan en dessverre ikke si at regjeringa, Heimefrontens ledelse og de folk som grupperer seg omkring disse organer, har lagt for dagen noen særlig «tillitsfullt og lojalt forhold til de anerkjente illegale faglige instanser, som representerer L.O., forbundene og distriktsorganisasjonene». Det viser de enstemmige krav som de illegale faglige instanser i Norge har reist om en mer aktiv krigføring, bl. a. ved at kommunistene og andre aktive patrioter blir representert i Heimefrontens ledelse, i regjeringa og i L.O.s illegale ledelse, som hittil har vært oppnevnt av L.O.s legale ledelse i utlandet. Tusener på tusener av slike enstemmige krav er i den seinere tid blitt reist overalt i landet vårt. Liknende krav er reist av de intellektuelle og andre lag i folket.

Å være lydhor overfor disse demokratiske kravene er så meget mer nødvendig som vi nå under de endrede forhold ute i Europa i langt høyere grad enn hittil må konsentrere oppmerksomheten om de anti-demokratiske elementer i heimefrontens rekke som altfor lenge har fått lov til å virke under falsk flagg og til og med har fått lov til å organisere motstanden mot krigspolitikken og særlig mot den aktive krigspolitik. Det er disse elementer ingeniør A. Nordmann trekker fram i lyset i sin framstilling av «Nazi-Tysklands krigspotensial og den sjette kolonne i Norge». Vi gjengir et kort utdrag:

«For den tyske krigføring spiller den del av motstandsbevegelsen som vesentlig ligger på den ideologiske front, en forsvinnende liten rolle. Wehrmacht og dermed naziregimets altoverveiende interesse i Norge er den krigsviktige norske industri — — — Samtlige bedrifters kapasitet utnyttes maksimalt og gir sine interessenter større gevinst enn noensinne — — —

Når det heter at hjemmefronten omfatter alle grupper av befolkningen, er dette tross alt ikke en hundre prosents sannhet. En gruppe mangler: de industrielle, gruvenes og storbedriftenes ledere og eiere. Dette er et

faktum. Et annet faktum er at den samme gruppe, de industrielle, har samarbeidet med hjemmefronten, og samarbeidet godt. Men et tredje faktum er at de industrielle har samarbeidet med tyskerne, og at dette samarbeid har krysset hjemmefrontens kamp og innbrakt den tyske krigsmakt stor gevinst. — — —

Disse industrielle er i sine egne og majoritetens øyne utmerkede patrioter og jøssinger. I Hjemmefrontens ledelse er de godt representert ved jurister, forretningsfolk og ingeniører som alle har anseelse som uklanderlige nordmenn. De har med store pengebidrag støttet motstandsbevegelsen, og fra dem utgår i mange tilfelle de paroler Hjemmefronten med livet som innsats arbeider etter. Disse paroler spres lojalt av hele den legale presse, som hittil bare sporadisk har tatt opp spørsmålet om sammensetningen av den såkalte hjemmefrontledelse og det grunnlag den bygger på. Men hittil har ingen av disse paroler gått ut på at den krigsviktige industri skal saboteres. — — — Industrien har hele tiden arbeidet videre under sin kyndige og erfarne ledelse — *der* har man unngått enhver friksjon, *der* måtte arbeidsrutinen vernes og arbeidstakten forseres.»

Denne framstilling bekrefter hva P. Furubotn framholdt i sitt skriv av 20. oktober 1941 til statsminister Nygaardsvold, hvor det heter:

«De naive og negative trekk i den passive motstandspolitik, i hvert fall slik den er blitt praktisert hos oss, kommer bl. a. til uttrykk deri, at den omtrent utelukkende rammer bare ett område av Hitler-Tysklands krigspolitik, nemlig nazifiseringen, men ikke de mest sårbare områder, som nå uten tvil er *produksjonen* og *okkupasjonshæren*, okkupasjonshæren tatt i videste forstand. Vi står overfor det faktum i Norge i dag, at alle produktive krefter produserer for Hitler-Tysklands krig og krigsmål og at dets relativt fåtallige okkupasjonstropper forblir nantastet.»

De industrielle, gruvens og storbedriftenes ledere og eiere i Norge, som samarbeider med tyskerne, og som resultat av dette samarbeid har hatt større gevinst enn noensinne, lot nylig en av sine fremste politiske ledere som oppholder seg i

utlandet, stortingspresident C. J. Hambro holde en tale, hvor det heter:

«Vi ser med uro og angst på et land som er hendt i en rekke frigjorte land i Europa. Med bekymring for vårt eget folk er vi vitne til at den befrikkede nasjon etter den andre fra byr et bilde av uenighet, av splittel av kinflikter og borgerkrig. — — —

Det store i vår nasjon i denne tid, det største, selve vår ære, har vært folkets samdræktighet, den enighet som har vært sterkere enn alt som har skillet, som har bygget bro mellom grupper og fraksjoner og partier. Forsmår vi denne enighet når seieren er vunnet, *da går vi fiendens ære og bereder vei for den nazionale grunnbevegelse som er omhyggelig forberedt av tyskerne i disse år, som vi har sett i travel virksomhet i Belgia, i Frankrike, i Grekenland, Italia, i Jugoslavia, og som vi vil få i ethvert land (uthevet av oss) hvis enigheten ikke varer lengre enn seirens dag. Det er etter at seieren er vunnet at der er det største behovet for enighet.»*

Vi hør notere oss disse ord av Herr Hambro. De store og hellige ord om «det store i vår nasjon i denne tid, det største, selve vår ære», forvandler Herr Hambro til et våpen i reaksjonens hånd. En mann som har samvittighet til å karakterisere den europeiske undergrunnsbevegelse, sjølve motstandsbevegelse mot nazismen i Europa, som en nazion undergrunnsbevegelse, har tapt retten til å tale i det norske folks navn. Herr Hambros fraser tjener i virkeligheten den oppgave å gi de industrielle, gruvens og storbedriftenes ledere og eiere, som er kompromittert gjennom sitt samarbeid med tyskerne, videre operasjonsmulighet i Heimfrontens ledelse og i den norske regjering. For det første ved å sabotere dagens krigspolitik og for det andre ved å forberede grunnen til en reaksjonær etterkrigspolitik i landet vårt. Herr Hambro har nemlig et perspektiv med sin tale:

«Hos oss har regjeringen kunngjort at den vil nedlegge sitt mandat og snart landet er frigjort, for å gi plass for nye menn, fordi alle vi som er ute har en levende følelse av at det er dem som har vært hjemme som i første rekke må ta ledelsen, det er *dem* som kjenner landet som det er i dag, og har gjennomlevet det kamp og

lidelse i fem år, som kjenner behov og trang og nå må vise veg, mens vi andre ønsker å stille oss i rekken og telles blant dem som landet kan bruke og som får være med og skape ny sikkerhet og gode kår for alle som med troskap har tjent Norge.»

Hos herr Hambro betyr dette at det er de industrielle, gruvenes og storbedriftenes ledere og eiere som samarbeider med tyskerne, eller retttere sagt monopolcapitalismens representanter, som må ta ledelsen i landets politikk etter krigen. Det er disse herrer som da skal vise veien! Slik tenker den beskjedne herr Hambro!

Vi gjentar: den norske arbeiderklasse og de andre progressive krefter i det norske folk bør i tide notere seg herr Hambro.

Sentralkomiteen for Det kommunistiske parti er av den oppfatning at man bør innarbeide følgende politiske tanker i sekretariatets forslag av 5. juli 1943 eller på annen måte ta dem opp til behandling:

a) Oppgaven å innlede en omfattende avsløringskampanje av de storindustrielle som samarbeider med tyskerne og organiserer motstanden mot krigspolitikken og som under falskt flagg har skaffet seg en bestemmende innflytelse i Heimefrontens ledelse og i den norske regjering i London og blant regjeringens representanter i utlandet, særlig i Sverige.

b) Oppgaven å innlede et tillitsfullt og fortrolig samarbeid med alle virkelige patrioter, sanne demokrater og progressive krefter, uansetthvilket lag eller hvilken klasse de tilhører, med sikte på å aktivisere heimefronten og under dette særlig legge vekt på å støtte sabotasjen og partisankrigen.

c) Oppgaven å befri heimefrontledelsen og regjeringa i London fra de elementer som står under innflytelse av de storindustrielle som samarbeider med tyskerne, og i deres sted få inn virkelige patrioter, sanne demokrater og progressive krefter.

d) Oppgaven å utarbeide et virkelig politisk program for etterkrigstidens Norge, et virkelig folkeprogram for det arbeidende norske folk, — et program som tar sikte på å isolere reaksjonen og legge grunnen for et fritt, demokratisk Norge.

e) Oppgaven å finne praktiske former som sikrer kontakten eller enheten mellom arbeiderpartiene og Den frie arbeidernes faglige landsorganisasjon med

det mål å løse krigens oppgaver i Norge, å aktivisere krigen og på den måten arbeide oss fram til et virkelig holdbart og varig grunnlag for politisk samling i vårt land.

I denne sammenheng vil sentralkomiteen for Det kommunistiske parti foreslå for A. F. L.s sekretariat i Stockholm sammen med de to arbeiderpartiene offentliggjøre en skarp protest mot den tale som stortingspresident C. J. Hambro holdt juledag. Talen er offentliggjort i «Norsk Tidend» for 30. desember 1944.

Sentralkomiteen for Det kommunistiske parti Norge har oppnevnt tre representanter som har fått partiets fullmakt til sammen med dere å drøfte de tanker vi har gitt uttrykk for i dette brev.

Motta våre beste hilsener med ønske om et godt og fruktbringende samarbeid til beste for de fagorganiserte arbeidere og alle andre nordmenn.

Oslo den 5. februar 1945.

SENTRALKOMITEEN

for Det kommunistiske parti i Norge

P. Furubotn.

DÅRLIGE NORDMENN

Timms Reperbane, Strømsveien i O. Aker, produserer storparten av det tauverk den tyske marine i Oslofjorden har bruk for. Det klages sterkt over at verkemesteren her utnytter den vanskelige situasjon arbeiderne befinner seg i på forskjellig vis. Hans opptreden var av en slik natur at en del kvinnelige arbeidere ikke orket å arbeide under ham. Derfor ble de anmeldt, og det resulterte i 4 dagers fengsel for en av kvinnene, en annen fikk mulkt mens saken for 4 andre er under behandling.

Herr Wilhelm Ståhl, Eskefabrikken Nye Fram, har gjentatte ganger under arbeidernes sykdom meldt vedkommende til kontrollege for å få dem friskmeldt. Han har også meldt flere arbeidere til arbeidsdepartementet for å få dem sendt på arbeidstjeneste eller arbeidsinnsats. I 2 tilfeller har han brukt politiet. Sjikanerer sine arbeidere på det groveste i form av baktalelser o.l. Arbeidstempoet blir stadig presset opp i form av kontrollsedler og grov kjeft til en hver tid.

Han legger også etterkrigsplaner som går ut på å avskjedige alle de gamle arbeidere og ta inn nye som han kan tukte etter sitt eget hode. Har forøvrig skrytt av tyskerne helt siden 1940 m. m.